

RUSI OVIRAJO PROMET

V NEMČIJO Zveza med Rusijo in Nemčijo zelo rahla

ORAŠENI, Romunska, 20. februarja. — Predno je angleški poslanik sir William Seeds odpotoval iz Moskve preko Bukarešte, je imel razgovor z vnanjim podkomisarjem Vladimirom Potjemkinom.

Angleški poslanik se mu je pritožil, da postaja rusko časopisje vedno bolj neprijazno proti Angliji, nakar mu je Potjemkin odgovoril, da angleško časopisje ni prav nič prijazno Rusiji z ozirom na Finsko. Ko je nato sir Seeds rekel, da Rusija pomaga Nemčiji, mu je Potjemkin odgovoril:

"Pomoč, ki jo bo Nemčija dobila od Rusije, bo mnogo manjša, kot pa Angleži in Nemci sami mislijo."

Rusi zadržujejo vlake, namenjene v Nemčijo

Kako resnične so Potjemkinove besede, je mogoče jasno videti na železniški postaji Orašeni, na rusko-romunski meji, kjer se pričena železnica, ki vozi skozi Snjatini, Lvov, Premisel in Krakov v Berlin. Ta železnica teče 191 milj po ruskem ozemlju.

V železniškem sporazumu med Rusijo in Nemčijo 3. septembra je bilo določeno, da bo vsak dan vozilo po pet vlakov s 60 vozovi in sicer iz Rusije polni, nazaj pa prazni. Do današnjega dne pa je prišlo iz Nemčije 692 praznih, iz Rusije pa 661 polnih voz, mesto 18.000.

Rusi neprestano nagajajo Nemcem

Rusi namenoma ovirajo železniški promet. Takoj spočetka so Nemcem na vsak mogoč način nagajali. Zahtevali so, da je tovor plačan v dolarjih in so pri vsem tem zadrževali naložne železniške vozove. Pogosto so bili oropani celi vlaki.

Rusi pošiljajo živeža kar najmanj mogoče

Orašeni bi moral biti na stečaj odprta vrata, skozi katera bi se z rusko pomočjo vozili romunski pridejki v Nemčijo. Toda Rusi gledajo na to, da dobi Nemčija živeža kar najmanj mogoče.

Sovjetski vojaki strogo stražijo mejo

Ruska meja se prične dva kilometra od Orašenja pri reki Prutu. Na eni strani reke stoji ruska straža, na drugi pa romunska. Med stražami ni prijateljskega občevanja kot je na drugih mejah. Ruska straža koraka v največjem molku. Na meji ni nobenega nemškega vojaka. Poleg tega pa Rusi utrjujejo mejo ter postavljajo omrežje bodeče žice.

ANGLEŠKI RUŠILEC JE BIL TORPEDIRAN

LONDON, Anglija, 20. februarja. — Angleška admiraliteta je naznanila, da je neka nemška podmornica torpedirala rušilec Daring, ki se je potopil in je z njim utonilo 153 častnikov in mornarjev. Rešen je bil samo en častnik in štirje mornarji.

Daring je že šesti angleški rušilec, ki je bil potopljen tekoma sedanje vojne, ob čije pričetku je imela Anglija 179 rušilcev. Ta rušilec je tudi prvi, ki je bil torpediran, vsi ostali so bili potopljeni vsled min.

Turčija se pripravlja na vojno

ANKARA, Turčija, 20. februarja. — Turška vlada se je odločila, da se posluži postave o narodni obrambi, ki ji daje popolno diktatorsko oblast. Turško časopisje opozarja narod, da se mora Turčija, kot zaveznica Anglije in Francije, letošnje spomlad pripraviti na vse okolščine.

Turška vlada sklepa iz sedanjega položaja, da se bo mogoče spomlad vojna razširila na bližnji vzhod in mora zaradi tega biti pripravljena.

BIVŠI JUGOSL. MIN. PREDSEDNIK UMRL

BEOGRAD, Jugoslavija, 20. feb. — Bivši jugoslovanski ministrski predsednik Ljuba Davidović je umrl v starosti 77 let. Davidović, ki je bil profesor naravoslovja po poklicu, je bil prvič izvoljen za narodnega poslanca leta 1901 kot član srbske radikalne stranke. Naslednje leto pa je sestavil neodvisno radikalno stranko. Leta 1905 je bil pod Nikolo Pašićem naučni minister, katero mesto je s kratkimi presledki obdržal do leta 1919, ko je bil izvoljen za predsednika nove demokratične stranke. Pozneje je bil večkrat ministrski predsednik. Od leta 1935 je vodil opozicijo proti Stojadinovićevi vladi, katere stranka je v opoziciji proti sedanjim Cvetković-Mačkovi vladi.

GREEN SE JE ZNESEL NAD N. L. R. BOARD

Predsednik Ameriške del. federacije je obdolžil Delavski urad vseh mogočih nerednosti in nepostavnosti.

V soboto je govoril pred Narodnim republikanskim klubom v New Yorku William Green, predsednik Ameriške delavske federacije. Za tarčo si je izbral Delavski urad (National Labor Relations Board).

— Poslovanje Delavskega urada je bilo polno predsodkov, je rekel Green. — Skušal je kontrolirati delavske unije ter odločevati o njihovi obliki in značaju; Wagnerjevo delavsko postavbo je napačno tolmačil; v svojih odločitvah je šel dalje kot bi smel iti po postavi; skušal je vplivati na narodne zastopnike, da bi glasovali proti predlaganim amendentom.

— Ameriška delavska federacija, — je povdarjal, — nikakor ne nasprotuje določbam delavske postave, vedno je pa bila in vedno bo proti temu, da bi kdo določbe delavske postave napačno tolmačil.

Republikanci sestavljajo platformo

Če se bodo po prihodnjih volitvah povzpeli na površje, bodo zmanjšali vladne izdatke za dvajset odstotkov in uravnovesili proračun.

WASHINGTON, D. C., 19. feb. — Poseben republikanski odbor, kateremu načeluje Glenn Frank, je sestavil obsežno poročilo, ki naj bi tvorilo temelj političnemu in gospodarskemu programu, kateri bo predložen republikanski narodni konvenciji.

Iz poročila je razvidno, kakšno bo platforma republikan. stranke, oziroma kakšnih smernic se bodo republikanci držali, če se jim posreči zmagati pri prihodnjih volitvah ter poslati v Belo hišo svojega človeka. Poročilo priporoča zmanjšanje vladnih izdatkov za približno dvajset odstotkov ter pravi, da se je Rooseveltova administracija v gospodarskem pogledu popolnoma izjavila.

— Ako bodo vladni izdatki znatno zmanjšani, — pravi poročilo, — in sicer najmanj za dvajset odstotkov, bo mogoče tekom leta 1942 uravnovesiti zvezni proračun.

— Združene države se morajo vzdržati vsakega spora s katerokoli tujo državo, kajti edinole na ta način jim bo mogoče vzdržati najstrožjo nevtralnost.

— Trgovino s tujezemstvom je treba razširiti potom trgovinskih pogodb, ki morajo biti enako koristne za obe stranki. Vse tozadevne pogodbe morata odobriti obe kongresnici zbornici.

— Postavo za delavske odnose je treba amandirati, Delavski urad pa tako preurediti, da bo v njem ločeno administrativno in zakonodajno poslovanje.

— Farnski program naj izrazna cena med blagom, ki ga ima farmer na prodaj in cene blaga, ki ga mora farmer kupiti.

— Predsednikova oblast v denarnih zadevah naj bo omejena in naj bo čimprej zopet uveljavljen zlati standard.

— Vsem, ki so v potrebi je treba pomagati, in administracija naj bo strogo ločena od strankarske politike.

Poročilo, se končuje z ugotovitvijo, da vodstvo New Deal-a ne pojmjuje gospodarske Amerike.

Komunisti in svoboda govora

WASHINGTON, D. C., 18. feb. — Republikanski kongresnik Keefe iz Wisconsin predlaga, naj bo komunistom zanikana ustavna pravica svobodnega govora. Po njegovem mnenju dobivajo komunisti navodila iz Moskve ter rujejo proti vladi. S pomočjo posebnega amendementa ali sodnijskega odloka naj jim bo zanikana svoboda govora, zbiranja in časopisja.

Keefe, ki je navdušen pristavš Diesovega odbora, je predložil v petek tozadevni predlog poslanski zbornici.

Bal se je zanjo

ELIZABETH, N. Y., 18. feb. — 82letna Mary S. Osborn je tožila svojega 61 letnega moža za ločitev zakona. Njegovih sumičenj ne morem več prestajati, — je rekla sodniku. — Neprestano je za menoj. Z nobenim moškim se ne smem oglasiti. Vedno me dolži, da sem bila v družbi tega ali onega.

Sodnik je ločil zakon, ki je bil sklenjen pred 28 leti.

Potni list je potvoril

V zveznem sodišču je bil spoznan krivim potvorbe ameriškega potnega lista Robert W. Wiener, blagajnik komunistične stranke v Združenih državah. Možak je pod varščino \$10.000. Sodba bo proglašena enkrat ta teden. Njegov odvetnik se bo pritožil proti kazni. Wiener je že tretji komunist, ki je bil obsojen zaradi istega pregreška. Druga dva sta Earl Browder in Nicholas Dozenberg. Browder je tajnik komunistične stranke.

Paragvajski kabinet je resigniral

ASUNCION, Paraguay, 18. feb. — Po posvetovanju s predsednikom, generalom Estigarribia so vsi ministri resignirali. Predsedniku so dali s tem prosto roko, da izvede nekaj važnih reform.

Tovarne odpuščajo nedržavljanke

Delavci v detroitskih tovarnah so dobili trideset dni časa za izpričanje svojega državljanstva. Nekatere tovarne izdelujejo naročila za vlado.

DETROIT, Mich., 19. feb. — Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je bilo iz raznih tukajšnjih avtinskih tovarn odpuščenih več tisoč delavcev, ker se jim ni posrečilo dokazati, da so bili rojeni v Združenih državah ali da so naturalizirani Amerikanci.

Povod temu so dala naročila vojnega departamenta, vlada pa predpisuje, da pri izdelavi vojnih naročil ne sme biti zaposlen noben tujezemski podanik.

Pri General Motors Corporation že več let ne dobi dela noben tujezemec. Chryslerjeva korporacija ima posebni urad, ki priporoča in pomaga uslužbenecem dobiti državljanstvo papirje.

Stvar je postala znana, ker čedalje več oseb prosi za rojstne liste. Probatio sodišče je v poldrugem mesecu dobilo nad štiristo prošenj za rekonstrukcijo rojstev. Nešteto drugih je pisalo v svoje rojstne kraje po potrdila, da so bili tam rojeni.

Packardova družba izdeluje stroje za vojni in mornariški departament, Cadillac je pa dobil velika naročila za aeroplanske motorje.

Meseca januarja so dobili delavci pri Packardu trideset dni časa za izpričanje svojega državljanstva. Kdor ne bo do 28. februarja pložkal, da je rojen v Združenih državah, oziroma da je naturaliziran a-

Nova Wagnerjeva predloga

Znani senator predlaga ustanovitev posebnega delavskega posredovalnega urada, ki bi bil povsem neodvisen od NLRB.

WASHINGTON, D. C., 19. feb. — Demokratiški senator Wagner iz New Yorka predlaga ustanovitev novega zveznega urada, sestojčega iz treh članov, ki bi prostovoljno posredoval v vseh spornih aprašanjih glede plač, delovnega časa, delavskih razmer in v vseh drugih zadevah, ki ne spadajo v področje NLRB (National Labor Relations Boarda).

S sprejemom te najnovejše Wagnerjeve predloge bi nika-

meriški državljan, bo brez pogojno odpuščen iz službe.

Naselniški uradniki sodelujejo z uradniki posameznih družb pri ugotavljanju državljanstva posameznih uslužbencev ter jim tolmačijo precej zapletene priselniške postave.

Če kompanijski uradniki pri tozadevnem pregledu koga zasledijo, da ni dospel v Združene države na postaven način, obveste o tem takoj naselniški urad.

Sliši se, da bo precejšnje število nepostavno priseljenih delavcev deportiranih.

kor ne bila amandirana postavba za delavske odnose. Novi urad bi ne imel pravice komu vsiljevati poravnavo, pač bi se pa lahko poslužila kate-rakli nasprotujočih si strank. Če bi se ga nobena ne poslužila, bi imel pravico obema ponuditi svoje posredovanje.

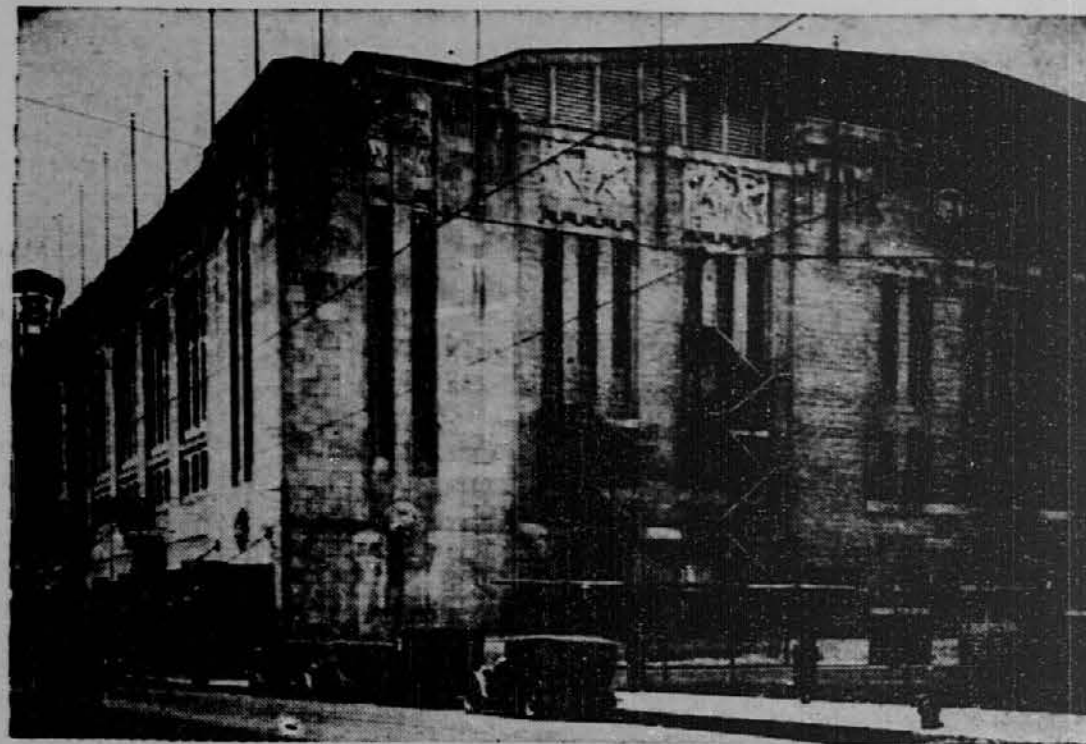
Senator Wagner je o svojem najnovejšem načrtu razpravljaj po radio ter v zvezi s tem omenil, da se motijo tisti, ki trdijo, da delavska zakonodaja škoduje biznesu.

— Nekaj sličnega je bilo slišati pred petindvajsetimi leti, — je rekel Wagner, — ko je bila v državi New York uvedljajena delavska kompenzacijska postava. Kmalu se je pa izkazalo, da je bila ta bojazen povsem neupravičena.

Vest jo je pekla

WARSAW, Indiana, 18. februarja. — Tukajšnjemu grocerju Lee Levy-u je poslala neka ženska po pošti petindvajset centov s pripombo: — Pred enajstimi leti sem vam ukradla dva hleba kruha. Vest me je pekla. Tukaj imam te denar.

15. JULIJA SE ZAČNE DEMOKRATSKA NARODNA KONVENCIJA

Tri tedne po republikanski konvenciji v Philadelphiji se bodo sestali demokratje v Chicagu.

MIAMI, Fla., 18. feb. — Generalni poštni mojster J. A. Farley, je kot načelnik demokratskega narodnega odbora odredil, naj se začne demokratska narodna konvencija dne 15. julija v Chicagu v Chicago Stadium. (Glej sliko zgoraj).

Tri tedne, prej se bodo sestali republikanci v Philadelphiji. Prvotno so bili vodilni republikanci mnenja, da se bo tudi njihov konvenciji vršila v Chicagi.

Farley se mudi tukaj na desetdnevni počitnicah.

Mesto konvencije je bilo nedavno določeno v Washingtonu, dočim je bilo Farleya naročeno, naj po svoji preudarnosti določi dan.

Ko se bodo sestali, jim bo že znano, koga bodo postavili republikanci za predsedniškega kandidata in kakšna bo njihova platforma.

Svoječasnno je bil običaj, da so izbrali demokratje svojega kandidata pred republikanci, dočim je bil Franklin D. Roosevelt prvič in drugič nominiran nekaj dni po republikanski konvenciji.

WASHINGTON, D. C., 18. februarja. — Demokratiški senator Thomas iz Utah je rekel, da se da na podlagi zgodovinskih dokumentov dokazati, da predsednika Jeffersona in Washingtona nista bila nasprotna tretjemu terminu. Senator Thomas, bivši pro-

fe-or politične znanosti, sicer ni za tretji Rooseveltov termin, navzlic temu je pa rekel: — Če se bo demokratska stranka uverila, da zamore edinole en mož rešiti deželo pred republikanci, bo Mr. Roosevelt takorekoč prisiljen zopet kandidirati.

Pred potekom svojega drugega termina je dejal Jefferson: — Tretji termin bi bil upravičen edinole v slučaju, če bi bila nevarnost, da bi kakšen monarhisti zavzel predsedniško mesto.

V Jeffersonovem času so označevali kot "monarhiste" pristaše Alexandra Hamiltona oziroma federalistično stranko.

Na razpolago so tudi dokazi, da Washington ni nasprotoval tretjemu terminu.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Scharf, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
616 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York
For one year in New York	For one year in New York

Subscription Yearly \$5.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 616 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 9-1243

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

EMBARGO

Finska in Kitajska sta pritisnjeni k steni. Nered in nasilje vladata svetu od Tokia do Rena. Rak, ki žre na svetovni civilizaciji, je skoro tako velik kakor bolnik sam. Ostalo je komaj par zdravih mest. Če je sploh kakšna rešitev mogoča, mora biti rešitev v velikem obsegu, kajti za majhne rešitve je prepozno.

Senatna predloga, naj dobijo Finska in Kitajska po dvajset milijonov dolarjev posojila, je znamenje dobre volje, kar je pa tudi vse.

Amerika je slična človeku, ki ga je ob pogledu na revesa zapekla vest. Da mu par centov vbojame, nakloni mu nekaj mrvic z bogato obložene mize, nakar skuša prepričati samega sebe, da je s tem zadostil svoji dolžnosti. Odejo potegne preko glave in zaspana lepe sanje o demokraciji.

Amerika se boji za svoje bogastvo in navidezno imeti z vojskujočimi se nobenega stika, boječ se, da se ne bi zapletla v vojno. V resnici je pa v zvezi z njimi in še prav v tesni zvezi.

Skoro vsak parnik, ki zapusti zapadno ameriško obalo, je naložen z bakrom, železom, oljem in stroji. Vse to blago je namenjeno napadalcem, ki so ustvarili razmere, v katere se Amerika boji zaplesti.

Nihče ne more utajiti dejstva, da Amerika oborožuje države, katere zadajajo globoke rane nedolžnim žrtvam. Te rane skuša potem Amerika obvezati in zaceliti s pomočjo malenkostnih posojil.

Največja demokracija na svetu se zapleta v silna protislovja. Napadalec prodaja orožje, nato pa skuša priskočiti napadenemu na pomoč.

Boječ se, da se ne bi zapletla v vojno, noče braniti žrtve, pri tem pa ne neha oboroževati napadalec.

Uveljavljanje embarga napram Japonski bi ohromilo japonski vojaški stroj. Japonska je namreč odvisna skoro izključno le od ameriškega blaga.

Vsako leto kupi od Amerike za 30 milijonov dolarjev surovega petroleja; v mirnem času ga je kupila za 14 milijonov dolarjev. Železne rude kupi za 5 milijonov dolarjev; v mirnem času jo je kupila na leto za 45 tisoč dolarjev. Bakra kupi za 22 milijonov dolarjev, dočim je znašal v mirnem času letni nakup komaj osem milijonov dolarjev. Sedaj kupi na leto od Amerike za 25 milijonov dolarjev strojev, dočim jih je kupila v mirnem času le za 4 milijone dolarjev.

Vse obveze, kar jih premore Amerika, vse ambulanse in vsa zdravila ne morejo izbristati moralnega madeža te povečane prodaje. To blago ni nič drugega kot surovi material zavojevanja, to so sredstva za prelivanje krvi v Aziji.

Do lanske jeseni je Rusija skoro prenehala kupovati od Amerike, dočim je v zadnjih štirih mesecih kupila od nje za 56 milijonov dolarjev blaga. Kupuje baker, gazolin in orožje. Vse to je pravzaprav vojni material. Majhen stroj za izoblikovanje kovine je bolj nevaren kot pa tisoč izstrelkov. S pomočjo takega stroja je mogoče izdelovati motorje za tanke, ki rušijo svobodo in demokracijo.

Majhna posojila, nikakor pa ne morejo rešiti Finske ali Kitajske.

Ameriki ni treba sklepati novih prijateljstev, pač naj pa prekine zveze, ki jo vežejo z roparji in morilci. To bi utegnolo rešiti Kitajsko. En sam namig, da namerava uveljaviti embargo, bi vzel sapo ruskim generalom.

Z embargom bi se Amerika ne nakopala vojne, pač bi pa omilila vojne grozote v Evropi in Aziji. Embargo služi miru vsepovsod, kar bi morala Amerika vpoštevati.

SE 400 JIH IMAMO . . . Če še nimate Slovenskega Amerikanskega Koledarja, ali ga ne bi naročili še danes? 400 je malo število, vseeno pa je stopnja med dobičkom in pokritjem stroškov. Podpirajte nas v tem, da letos razprodamo Koledar. — Cena je 50 centov.

Za piruhe!

Najlepše Velikonočno Darilo, ki ga morete poslati svojcem v domovino, je denarna pošiljatev.

Poslužite se našega posredovanja za točno izvedbo vašega naročila.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
(Potniški Oddelček)
216 West 18th Street New York

George Washington

OČE NAŠE REPUBLIKE

22. februarja 1732 — 14. decembra 1799.)

[Kot vojskovodja in državnik je George Washington nadvladoval junaško dobo ameriške revolucije. Revolucija je začela leta 1775 in nadaljevala skozi šest let vojskovanja in nekoliko let potem, ko so se osvobodene kolonije prizadevale ustanoviti trdno podlago nacionalnega obstoja.

Mož, ki je vodil vojske Amerikancev, je tudi predsedoval nad konvencijo, ki je sestavila ustavo Združenih držav in bil je prvi predsednik nove republike.

Drama revolucije, v kateri je Washington igral prvo vlogo, je pomenjala več kot prizadevanje tret milijonov Amerikancev, da bi se osvobodili od kraljev in secarjev. Revolucija je bila tudi naperjena proti samemu gospodarskemu sistemu, ki je gojil evropski svet aristokracij, v rokah katerih je bilo življenje in usoda milijonov "navadnega ljudstva". Proglasila je pravico vsakega človeškega bitja do "življenja, svobode in teženja sreče." Revolucionarno borbo je načelovala sijajna skupina izbranih voditeljev, turodnih in tujerodnih, ki so dostikrat bili v ostrem nesoglasju glede postopanja in oblike nove države. V glavnem te je zahvaliti uvidenosti in množičnemu vplivu Washingtona, da je prišlo do poravnave nesprotstev in da je bila ustvarjena trdna podlaga za novo republiko.

Po rojstvu je bil aristokrat. Spadal je k četrti generaciji Washingtonov, ki so bili prišli v Virginijo iz Angleške sredi 17. stoletja. Bil je bogat veleposestnik in gospodar sužnjev. Vendarle, ko je spor z Angleško prišel do odprtega spopada, se ni Washington niti za trenutek obotavljal in je takoj odločno pristopil na stran revolucije, za katero je bilo neprivilegirano ljudstvo nasproti aristokratom. Ko se je borba dostikrat zdelala brezupna, je bil Washingtonova vztrajnost in značajnost, ki je držala skupaj sile revolucije.

[Kot vojskovodja je George Washington začel ves svet. Angleška je imela dobro izvečano vojsko in kontrolirala je morje. Imela pa je tudi mnogo pristašev med kolonisti samimi. Vsaj 25.000 takozvanih "Tories" se je pridružilo angleški vojski. Ob takih okoliščinah je Washington potrpežljivo čakal na pravi trenutek in se začetkom izogibal odprtim bitkam, ki bi mogle končati le s porazom. Medtem pa je ameriška ameriška borba in visoki ideali, izraženi v Izjavi neodvisnosti, vzbudili simpatije po vsem svetu. Prostovolci iz vseh dežel so prišli na pomoč. Končno je Francija sklenila zavezništvo z Ameriko in priposlala močno vojsko in brodogradje. Po mnogih težavah je Washington končno prešel na ofenzivo. Meseca oktobra, 1781 je obkolil glavno angleško vojsko pri Yorktown in je prisilil, da se je podala.

Vojna je končala s sijajno zmago, ali gospodarsko življenje kolonij, ki so sedaj postale neodvisne države, je bilo povsem disorganizirano. Oblast kongresa je bila negotova in vladala je zmeda. Tedaj je skupina častnikov razvila načrt za proglašanje monarhije, katere kralj bi bil Washington. On je ogorčeno odbil ponudbo.

Letu 1787 je bil Washington zopet na delu kot predsednik

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

Konstitucionalne konvencije, ki se je sestala v Philadelphiji.

Ustava je bila sprejeta in George Washington je bil enoglasno izvoljen za predsednika. Inauguracija je bila 3. aprila 1789. Štiri leta kasneje je bil zopet izvoljen. V tretji pa je odklonil kandidaturu in se je umaknil v privatno življenje.

Osemletno predsedovanje je bilo malone ravno toliko burno kot leta vojskovanja. Razvijala so se ostrta protislovja med pristaši dveh socialnih in političnih naziranj, zastopanih po Aleksander Hamiltonu, na eni strani, in Thomas Jeffersonu na drugi strani. Francoska revolucija je za nekaj časa ostro razdvojila duhove. Washington, ki ni hotel, da bi se Amerikanci meševali v evropske spore, je bil podvržen hudim napadom.

Dne 14. decembra 1799, tri leta po svojem vpokojenju, je Washington umrl na svojem ljubljem posestvu v Virginiji. Tam je bil pokopan in njegov grob je postal narodna svetinja.

Coughlin kliče na pomoč Janeza Krstnika

DETROIT, Mich., 18. feb. — Znani pridigar Rev. Charles E. Coughlin je rekel danes po radio, da potrebuje Amerika Janeza Krstnika, ki bi jo odpeljal iz puščave. Vladi je očital diktatorstvo in ožigosal Ameriški mladinski kongres, ki je "poveljeval Rusijo in omaloževal križanega Jezusa.

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Pšite za cenik. J. MARSICH, INC. 463 W. 42 Street New York

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$10.50
1000 Dinar.	— — —	\$20.50
2000 Dinar.	— — —	\$41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI se bile naše zveze za darilne pošiljate v Jugoslavijo znatno prekinile. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po katerih je mogoče našim rajskim vzhodni in domov varno poslati. Vendar je bila naša povisana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višji.

Opazujemo tudi, da se čim hitreje mora takšne pošiljate zaradi evropskih razmer ukamčiti.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABIK ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA SI — ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK
216 West 18th Street. New York

Peter Zgaga

VASOVANJE

Dasi smo se sredi zime, je v nas vendarle zavest, da se bliža pomlad. V stari domovini je bilo konci februarja ponekod že opazati teloh, sredi marca so pa na prisojnih krajih že trobentice zapele, zvončki zazvončljali in vijolice zadisale.

V mladih sreih se je nekaj zganilo, kar je prišlo posebno v lepih nočeh pri vasovanju do izraza.

Vsem fantom je solnčni zahod znamenje razposajenosti in vsi se vesele mesečine, fantovskega solnca.

Radi se pobahajo: "Veseli smo, ki v vas gremo, ki živzhamo in pojemo, da se razlega veseli glas po cel vas za kratek čas."

V tihih vaseh, pol slatna življenja.

NAMIGUJE SLOVENSKE AMERIKANSKE KOLEDAR ZA 1940. 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 cente.

DVOBOJ NA TRAPCEU.

"Letečih mož" Juana Canbasa in Estebana de Areduza ljudje ne bodo več občudovali pri njihju vratolomnih produkcijah na trapezu. Dramatičen dogodek je tej točki, ki je v Španiji in na Portugalskem zbujala veliko zanimanje, za vselej napravil konec.

Med gostovanjem v portugalskem mestu Coimbra sta se Juan in Esteban, ki sta nastopala vedno skupaj, pred neko predstavo sprla. Slo je baje za Estebanovo ženo, plesalko, ki je nastopala v istem sporedu in ki je imela z Juanom po vsem videzu tajno razmerje. Dvomiti je da li bo mogla preiskava pogledati kdaj za kulise tragedije, ki se je zgodila. Domnevajo, da je Esteban že daljši čas sumil svojo ženo, tistega večera pa je poval Juana na nenavaden dvoboj, ki sta ga opravila pred vso publiko.

"Leteča moža" sta se pojavila kakor po navadi za svojo točko na trapezu. Oba sta imela triko, in komične lasulje, a tudi meč v rokah. V trenutku, ko sta visela z nogami na trapezu, zletela drug proti drugemu. Sta prišla meča v desni roki in drug drugega je skušal zabosti. Občinstvo je bilo za ta "nenavadni dvoboj" za kar ga je smatralo, spočetka navdušeno. Takšnih točk niso predvajali vendar, še nobeni artisti. Mnenje, da gre za navidezni dvoboj, se je še utrdilo, ko sta se nasprotnika pri prvih napadih zgrešila.

Polagoma pa so ljudje iz njihju spacenih obrazov spoznali, da gre za loj za življenje in smrt. Nenadno se je oglasil krik. Esteban je bil svojemu protivniku pri ponovnem srečanju obeh trapecev porinil meč v prsa. Juanove roke so se sprostile, njegovo telo je padlo v mrežo, pod trapezoma. Občinstvo je bilo kakor okamenelo. Esteban pa se je z elegantnim smrtnim skokom spustil v mrežo, kjer se je dal brez besede gretirati. Njegova žena Inez ni imela o tem v-em, kar se je zgodilo, nikakega pojma, ker je bila v tem času v svoji garderobi.

to streho ali v imoviti hiši, ob potoku in mlinu, na samotni planinah, povsod, kjer hočeš, je ljubica doma. Daleč je nekaterim pot do nje, pa vse premore goreče fantovsko srce, ko poje:

"Ni dneva, ne ure, ne temne noči, da b'i ljubeča ne bila pred mojimi očmi."

Zanimivo je, kako večasi hudomušno opisuje slovenski vasovalec svoje dekle: Štajerci: "Je mala, je bela, je luštna, vesela, pršmenčano dekle, kakšikano gre."

Na Goriškem: "Moja ljubica je majhna, ima kratke noge, pa malo poskoči, je zraven me, ne."

Na Koroškem: "Ma skravžane lasee, pa črne oči; pri takih dekletih so krajše noči."

Na Kranjskem: "Moja ljubica je bela ko padeni sneg, ko mene zagleda, ji gre le na sniehi."

Fantovsko solnce, blede mesece, bi imel povedati marsikaj o vasovanju, če bi mogel govoriti.

Pod oknom ljubice se raznežijo sreča, ki si imajo toliko podati.

Dekle se brani fanta, toda le navidez, kajti:

"Ta lepa dekleta po kamrah ležó, imajo duri podprte z rženo slamó."

Izkušeni vasovalci imajo kraljice svojih sre v kamriah že prične:

"Ena lepa, ena zala, ena poverska hči, mi je pošto posvala, da sama leži. — Srček, kar pridi, sem sama doma, ni pesa, ne macke, ne varhov doma! — Ko prideš pod gankele, pa stopi na voz, je dila odprta, pa zlezi tam skoz. En kamencek vrzi, da slišala bom, na okno potrkaj, odprla ti bom. — Tam gori po lojtrah na desno rokó, kar macke povprašaj, kje dekleta ležó . . ."

Dekle je srečno, če ima postavnega vasovalca, tista, ki sameva, pa toži:

"Kaj bi jaz marala, četud bi trpela, da bi le lepega ljubčka imela . . . — Prešmentane babe, kako ste grde! Niste mogle zrediti enga soela zamé . . ."

Dekle se vasovalca razveseli in vsa srečna kramlja z njim, noče pa, da bi ljudje vedeli o njeni tihzi sreči:

"In če podnevi sreča ga, ga kar ne vidi, ne pozna, saj treba vedet ni ljudem, kar znano tihim je nočem."

Matere svare dekleta pred zapeljivimi fanti:

"Deklet a, glejte, da potkam v Rim, bo zmeraj glih gladka: polet in pozim!"

Noči so vasovalcem večinom prekratke in zato tožijo:

— Ti prešmentan petelin, da te orel ni vzel, si davi tri urce prezgodaj zapel."

Ali pa: "Nobeden ne verje, kak je hudo, ko vrata zapira in jemlje slovo . . ."

Marsikateri vasovalec je že naletel na neprijetno presenečenje. Fantje so ga prevrnili z lestve, okopali v korita ali gnojnici in ga nabili:

"Gre fantič do doma, zavriska glasno, nazaj pa pristoka s krvavo glavo . . ."

Poparjeni vasovalci se že prihodnjo noč pritihtopi pod okno in jo zagode staremu:

"Če mi je ne daste, jo imejte sami, jo v rajfeng denite, da se posuši."

Če je dekle vasovalca zavrnilo, ji iz maševanja zapoje:

"Kaj misliš, kaj rajtaš, kak lepa, da si; za svinjskim kotitom ti giba leži. . ."

(Konec jutri.)

Izvežbane ŠIVALKE

na box in male stroje dobe delo pri:

SANDRA HATS
40 W. 37th STREET
NEW YORK, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

Dr. J. L.

POZABLJENI KOLEDNIKI

Ravnokar sem odpravil z malim darom tri kolednike. Deca so to iz bližnjega Hrvaškega Zagorja. Starejši ljudje že leta in leta niso prišli koledovat, a svoječasno niso bili redki. V Skofji Loki sem jih poznal in slišal pred 50 leti.

Skofja Loka leta 1890. Mešteece Pejakovi! Ni bilo prevelikega bogastva, pa tudi ne revščine. Živelo se je dobro, in pri tedanjih nizkih cenah pilo in jedlo, pa veseljavilo, da je bila radost. Škoda, da nimamo kronike tistega časa. Puharjev Tone je malo posvetil v temo in povedal nekaj o zgodbah s Kovačevim Gašperjem, o porednežih, ki so navzeli na zvonce trgovine starih Dobovčevih deklet kost, na katero so se obočali psi in ne prestando zvonili. Več ni znano, a koliko bi se dalo pisati v dokaz, da tudi naši ljudje ne pogrešajo humorja. Pisalo bi se lahko o Pustoveh, Hrušoveh, ki žube love, o loški snovki, ki je edino prava zgodovinska potegavščina zahvaljena na Staro Loko in škofjeloško mesto, dočim je zbadljiva o "Svitnu duhu, ki ga je mačka snidla" naperjena edino proti svetoduškim vaščanom in njihovi podružnici cerkvi z veliko podobo sv. Kristofa.

Pa je previdnejše, da sem o stvari tiho, sicer bi se še jezila Loka in njena okolica nad menoj, kakor se je svoječasno togotila Višnja gora nad Jurčičem, čeprav ji je postavil nesmrten spomenik s svojim poljem in kozlovske sodbo. Je le boljše, da se omejim na prvotno snov.

Tako okoli sv. Tomaža vsako leto se je pričelo.

V mrzli zimski noči so zadoneli piskajoči in hreščeči glasovi na glavnem trgu starega loškega mesteca. Petje v pravem pomenu besede ravno ni bilo, ali nam otročarjem je bilo neizmerno všeč in odpirali smo okna, da smo imeli čim večji užitek, čeprav so nas skrbne matere potem nakreale po rokah, češ da mrazimo soho. Pevec koledniki, ki so se oglašali s svojimi proizvodi na glavnem trgu, so bili člani našega ubožnice na spodnjem trgu. Zbirali so se vsako leto v koledniške svrhe, in je načeloval moškemu zboru Salavendež ženskemu pa Feeimanca.

Salavendež in Feeimanca! Kje je izvor teh imen, ne vem, toda v Skofji Loki, kjer ima vsak svoje domače ime, je mogoče nastanek tudi teh originalnih nazivov. In tako sta zbrala navedena, ki so jima hudobni jeziki očitali tudi ljubezensko razmerje — kar pa ne pride v poštev, ker sta oba že davno prekoračila kanonsko starost — svoje ljudske pevce in iz njihovih grl so vrele že davno pozabljene pesmi in še bolj pozabljene melodije. Dvomim, da bi bile v Štrekljevi zbirki ohranjene stare te narodne pesmi o sv. Tomažu in češkem patronu Janu s Pomuka, še manj melodije. Da jih otmem pozabi, naj bodo navedene po mojem slabem spominu v škofjeloškem narečju.

Zgodba o sv. Tomažu je jako zanimiva in pokriva vso ljudsko šegavost. Sv. Tomaž je bil sodar in bržkone tudi kakšnekega vinom. Pesem ga vpelje:

Tomaž nabija sudec nov,
Tomaž nabija sudec nov,
Prišla je k njemu britka smert
oj, grenka smert, oj bila smert.

Njeno vprašanje je bilo jako značilno, pa tudi predržno:

Tomaž a boš kaj vinea dav?
Tomaž a boš kaj vinea dav?

Ko ji Tomaž odreče, se smrt v svoji drznosti kar nagne nad sod in ga na dušek izprazni:

Tomaž pa je bil nagle jeze in nikakor ne od muh:

Tomaž se strešen razjizi in bužja dikla v sud zmaši.

To pa ni bilo brez posledice. Kajti:

Po cilnu svit merliče zuni, in svit rej nubene duše ni.

Samozgospoda Božja je zaskrbelo, kaj bo, zato pošlje svojega odposlanca k Tomažu poizvedovat, kaj je s smrtjo. In Tomaž odgovarja na vprašanje:

Zaprta mam že lita tri, na srid se mal nkan drži.

Na ukaz:

Tomaž pa sudec udmaši se bužja dikla ven zvali.

In sedaj si vsak lahko predstavlja, kako je divjala, da je nadoknadila zamujeno in se masčevala tudi nad Tomažem samim, ki je po neki legendi za kugo umrl.

Bolj tragična in ganljiva je zgodba o Janezu Nepomučenskem.

Svit Janez korav biv, je pridru in učiv skuz lanter pridige je uniču grišnike.

Razumljivo je, da je k takemu svetemu možu vse drlo in se je prišla spovedovat k njemu tudi žena kralja Vaclava, v narečju Vencla. Vencl je bil zelo ljubosumen in je hotel na vsak način izvedeti od korarja Janeza spovedne tajnosti:

Janez, povej, povej, kaj se kraljica spovi,

Janez pa je o-stal stanovit: Janez odgovori:

od spovid se ne govori, rajš čem britka smert sturit

kaj od spovedi govorit.

Posledice niso izostale, kajti:

Vergel sa Janeza u ta rika Moldava.

Razen teh produktov narodne poezije je dodal koledniški zbor še stare božične pesmi o cesarju rimskem, mogočnem na svetu, o pastirih, ki naj vstanejo in ne spe nocoj, itd. Ko so odpeli pri hišah, kjer so pričakovali in tudi dobili darove, je spet zavladala nad njim mestecem lepa mirna zimska noč.

In tako so prepevali stari koledniki v veliko veselje dece in starih, dokler ni nastopil proti njim z vso strogo stjo rajski župnik Tomažič, ki v svoji muzikalnosti ni prenašal robatih glasov in ga je morda koledovanje spominjalo na stare poganske običaje, ki jih je bilo treba s korenino zatreti. In tako je prenehalo koledovanje, z njim pa tudi lep kos loške romantike.

Salavendež in Feeimanca! Ne vem, kje sta vajina pozabljena grobova. Naj bodo te vrstice vama, ljudskima pevema v majhen spomin, poseben pa tebi Janez Salavendež, ki si mi, čeprav star siromak, prvi odkril skrivnosti ebece.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES osirema CANADIAN POSTAL MONEY ORDER ako je vam le priročno

19

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

40

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

POVESTI... POČUŠNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjigarni Slovenic Publishing Company
216 W. 18th St., New York

Takoj pošljite svojemu prijatelju en primer.

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Razne vesti.

PRVI DVOBOJ V ZRAKU.

Dvoboji v zraku niso danes nič posebnega. Vojsna poročila jih omenjajo vsak dan. Prešlo pa je že več nego sto let, odkar se je odigral prvi takšen dvoboj. Šlo je za življenje in smrt.

Leta 1808 sta se spopadla dva galantna kavalirja Napoleonevega dvora, gospod de Grandpre in gospod le Figue. Zavaljo lepe primadone cesarske opere. Sklenila sta, da odločita stvar z dvobojem v zraku. Dvignila sta se istočasno z dvema balonom in z puško sta drug drugemu streljala v balon. Strel gospoda de Grandpre je napravil luknjo v nasprotnikov balon, le Figue je s svojim sekundantom strmoglavil na tla. Oba sta obležala mrtva, medtem ko je de Grandpre pristal živ in zdrav.

Ob nekem drugem dvoboju sta nasprotnika uporabljala še bolj nenavadno orožje. Znameniti učenjak Rudolf Virehov je ostro kritiziral kancelarja Bismarcka. Ta, ki je znal biti zelo občutljiv, ga je pozval na dvoboj. "Dobro," je odgovoril Virehov možem, ki so mu prinesli Bismarckov poziv, "sprejemem. Ker sem pa jaz pozvan, imam tudi pravico izbirati orožje. Tu je orožje!" S tem je pomolil presenečenim gospodom dve veliki, na videz popolnoma enaki "klobasi."

"Ena izmed teh klobas je okužena s smrtnimi strupi. Druga je popolnoma zdrava. Ekscelence naj mi izkaže čast, da si izbere in jo poje. Drugom pojedel jaz." Ni prešla niti ena ura, ko je železni kancelar a videl, da je pametneje, če stvar likvidira s smehom in brez zastrupljene klobase.

PRAVICA V ZIVALSKEM SVETU.

Farmer Goff iz Verdona v Kanadi pripoveduje o nenavadnem primeru pravice v živalskem svetu.

Bela vrana se je izgubila in se je ustavila v bližini gnezdišča desetih črnih vran. V trenutku so jo črne tovarišice obkrožile in jo niso pustile več proč. Potem se je zdelo, kakor da se črne vrane razgovarjajo o usodi tujke. Končno je največja med njimi opisala okrog bele vrane krog, ki so mu sledile vse druge. Bela vrana je ostala na svojem mestu, ne da bi mislila na odpor. Po kratkem postopku so jo bile črne vrane po vseh pravilih obsodile na smrt, a način, kako sosedbo izvršiti, je bil podoben kakšni svečani ceremoniji. Sodnica za sodnico je nesrečnico, ki se ni premaknila, krepko nsekala s kljunom, dokler se ni zvrnila in obležala mrtva.

SKRIVNOSTNA AFERA S STRUPOM.

Iz Dijona poroča "United Press." Francoske policijske oblasti se bavijo z jako skrivnostno zastupljeno afero. V Dijonu so nekega Gastona Maillarda prijeli med zatemanjem mesta ki se je v družini nekega moškega in neke ženske peljal z avtomobilom in se je izkazal z napačnimi listinami. Njegovina dvema prijateljema se je posrečilo v tem pobegniti. Pri Maillardu pa so našli vlomilsko orodje in majhne posice budnega strupa, ki so bile skrite med drobci apnenca v železnem zaboju. Ko so z policijskega laboratorija izjavili, da bi ta množica strupa zadoščala, da bi pomrlo

knjiga, ki Vas bo zanimala!

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberške zasedbe bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Pričakovano ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

OPOMBA: Knjige označene z * so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

na stotine ljudi, so Maillarda še enkrat zaslišali. Izjavil je, da je tistega moškega in žensko nameraval sicer vzeti s seboj iz Pariza do Marseilles, a da ju sicer prav nič ne pozna in da prav ničesar ne ve o kakem strupu. Njegove napačne listine so vsebovale mednarodni žoferski izkaz in pa dovoljenje, da se sme prosto gibati med obema obrambaema državama. Dijonska vojska policija pravi, da je ta zadeva eden od najbolj čudnih primerov, kar jih je zdaj imela policija, deloma zato, kako je bil strup skrit, deloma pa zato, ker je ta strup eden najhujših, kar jih kemija sploh pozna. Po vsej Franciji skrbno iščejo obe pobegli osebi.

PREMETENI POLICIST.

V okolici Kodanja je neki avtomobilist povozil gos. Prišel je kmet, ki je bil nje lastnik in zahteval tri krome odškodnine. Avtomobilist bi jo tako lahko vozil s seboj. Ta se pa s tem ni strinjal. Cena se mu je videla previsoka. Moža sta se prepirala in si vrgla marsikakšno obraz. Tedaj je prišel vaški policist in izrekel sodbo. Dal si je najprvo poročiti o stvari in ko je zvedel, da se moža ne moreta zediniti samo zavaljo ene krone, je dejal: "Dobro, oba bosta prišla do svoje pravice." Nato je vedel kmetu, naj mu izroči gos. avtomobilistu pa, naj mu da dve kroni. Ko je imel oboje v rokah, je izlekel denarnico in priložil iz svojega še eno krono. Denar je izročil kmetu, vzel je gos pod pazduho in poslovil se od obeh, rekoč: "Tak po ceni se nisem prišel do gosi."

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5
KNJIG \$1
za

2. Belgrajski Biser (Viljo Jelenc)
6. Borska Vojška (H. Majar)
7. Cvetke (H. Majar)
9. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
10. Devica Orleanska (Ksaver Meško)
11. Dve slike (Ksaver Meško)
12. Duhovni boj (Lorence Scupoli)
15. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
19. Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman)
21. Mesija (Dr. Jeglič)
22. Mladim Srcem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
24. Maron, krščanski detek s Libanona
28. Oh 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
29. Pariški Zlatar
30. Patria, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)
31. Paberk iz Roža (Ivan Albrecht)
32. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
33. Poligalee
34. Pravljice (H. Majar)
35. Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
36. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
38. Praški Judek (Josip Volc)
42. Pregarjanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
45. Revolucija na Portugalskem
46. Sisto s Sesto (H. Federer)
48. Spis Kristofa Snida
49. Študent naj bo (S. Pinžgar)
52. Smeški invalid (S. Košutnik)
56. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
57. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinec)
60. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
61. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planitski)
63. Zlatokopi (Josef Spillman) (Vezava nekaterih knjig je od izdaja nekoliko izmenjena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR! Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

Najboljši prijatelj
v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VOJNA NA DALJNEM IZTOKU

Kitajski general Psi Čung-hsi govori svojim vojakom pred ofenzivo proti Japoncem.

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

63

"In sam Bog je," ji je segel župnik v besedo. "Ne boste trdovratna. Vam in vašemu ljubemu dekletu se je zgodila krivica. Bog lahko na dobro obrne. Miru med ljudmi in nebom pa mora dati človek povod. Želim, da bi vaša klop jutri pri vstajenju ne bila prazna. Storitte mi to dobroto."

"Oh, kako rada bi prišla, če bi bili vi sami v cerkvi, gospod župnik! Toda z drugimi ljudmi? Tako kot je, naj to še teh par tednov, ko ostarem v vasi."

"Ne, ne, gredite kajže se bo že kako uredilo. Le nikar se ne ustavljajte, mati, ampak obljubite mi."

"Dosti sem pretrpela, strašno dosti. Nazadnje me je pa minila potrpežljivost. Ali naj vam nekaj povem, gospod župnik?"

"Lahko si mislim, kaj mi nameravate povedati. O svojih križih in težavah."

Mati Nana je iskala potreben les za cerkveno strešico.

"Moj pokojni oče se je ponesrečil v pivovarni. Hlapeci so mu uganjali norčije, pa je padel v kotel vrelega piva."

"Sveta Marija!" je zajekal gospod Felician.

"Mati je ostala sama z menoj. Večkrat sva bili lačni in goji sili. Toda otrok raste, pa če je lačen ali sit. Po materini smrti nisem dolgo sama ostala. Snem namreč reči, da sem bila zalo dekle."

Nana se je nekoliko nasmešnila.

"Čelo mlademu grofu sem se dopadla, ko se je vrnil domov iz vojne šole. Ljudje so takoj začeli govoriti. O, ti dobi ljudje! Toda moj Severin mi je verjel. Nekoliko je seveda mrmral, ker ga je mladi gospod grof večkrat oštel. Veste, moj Severin je bil lovec pri starem gospodu grofu. In ko je oni mladi grof zopet odšel, sva se s Severinom poročila. Moje življenje je bilo slično viharju noči. Trije smo bili: Severin, otrok in jaz. Naslednje jeseni je zopet prišel mladi gospod. Takrat je bil že poročen. Ljudje so govorili, da mi mladi grof bolj ugaja kot pa siromašen lovec. Taki so ljudje, veste, gospod župnik. Kdo bi jim zameril, kaj?"

Mati Nana se je utrujeno nasmešnila.

"Te govorice je tudi Severin slišal, in je postajal ljubosumen. Ko sem nekoč v gozdu nabirala borovnice, se je znašel pred menoj mladi grof. Ohjel me je in poljubil. Stavljamerjev Mihol mi je nekoč očitel, da mi zato rastejo dlake na licu, ker me je hudič poljubil. Mogoče ima Mihol prav."

Obraz stare žene se je čedalje bolj sklanjal nad strešico cerkvice. Njene roke so delale.

"Nekoliko sem nesreče sama kriva. Boječ se, da se Severin ne bi razjezil in kaj storil, kar bi ga spravilo ob službo, sem mu zamolčala. Toda dva drvarja sta videla, kar sem šele pozneje zvedela. Doma sem opazila, da postaja Severin drugačen. Belj malo je govoril, ponoči se je premetaval v spanju in preveč pil. Po nekem velikem lovu, bilo je par dni po Vseh svetih, se zvečer ni vrnil. Povsod sem povpraševala in gozdar mi je povedal, da se je na lovu sprl z mladim gospodom grofom. V gostilno sem ga šla iskat, češ, tam sedi in pije. V gostilni mi je pa natakarica v obraz zabrusila, da sem preslepila Severina za ljubezen in za čast, da sem se z mladim grofom pečala in da moj otrok..."

Starki je ugasnil glas. Še vedno je delala, toda roki sta se ji tresli.

"Naslednjega jutra so ga našli. So rekli, da se je ponesrečil..."

Limarica je odinila cerkvice, da je popustila streha, ker se kleč še ni bil strdil. Njen obraz je bil kamnu podoben.

"Ljudje, gospod župnik, ljudje so mi vzeli življenje, ljudje s svojimi peklenskimi jeziki. Niti v grobu mu niso dali miru in meni ne v moji bedi. Morala sem proč."

(Hripavo se je zasmejala.)

"Sama sreča, da mi je Bog vrnil in grlo ustvaril. Človek se mora ponoči požirati. Sedemnajst žalostnih let v tistem kraju, nesreča z nogo, žalost in skrb. Vse sem pogoltila, nikdar pa nisem obupala. In tukaj v tem kraju? O čarovništvu so začeli govoriti, in rečem vam, gospod župnik, da sem se morala smejeti. Kajti imela sem človeka. Našla sem človeka. Človeka, ki je kakor drevo, katerega se lahko oprimeš, ke se vse podira pod teboj. Ta človek je dober. Sama ljubezen ga je. Ljudje se pa norčujejo iz njega in ga zaničujejo. Pretepajo ga in zabodejo, v snegu ga puste ležati ter zdrve v vašo cerkev, kjer se križajo in drdajo rožni vence! Vrag naj jih vzame! Sram jih bodi! Tega ne prenesem več. Tega imam dovolj!"

Starka je začela popravljanje strešice, gospod Felician je je pa molče naslavljal na steno. Strel je svojo belo glavo, segel preko mize ter prijel Limarico za roko.

Tedaj je v večji nekaj zaropotalo, vrata so se odprla in na pragu se je pojavila gospodična Katarina, vsa upehana in potna. Vse hiše je bila obletala in spraševala po gospodu župniku. Strašno se je prestrašila, opazivši velečastitega, ki je držal Limarico za roko.

"Gospod župnik, gospod župnik! Takoj z menoj! Valdofer je prišel s svojim sinom. Takoj domov!"

Gospod Felician je stopil izza mize, prijel Katarino za ramo ter jo odtiral iz sobe.

"Gos neumna," se je jezil. "Kaj pa zopet počneš? Ali ti nisem rekel, da me pusti pri miru! Tukaj imam važnejši opravke kot je pa Valdofer."

"Valdofer sem. Valdofer tja, z menoj boste šli, gospod župnik." Prijela ga je za talar. "Takoj se mi je zdelo, da boste danes nekaj storili, kar ni za nikamor. Le kako morete v hišo take ajdinje, ki je sploh ni več v cerkev? Le poglejte, koliko ljudi se je nabralo okoli bajte. Nosovc pritiskajo na šipe in zijajo notri."

Gospod Felician je iztrpal konec talarja Katarini iz rok. "Aa takoooo! To je torej Valdofer!"

"Takoj domov! Vso vas boste naščuvali proti župnišču. In jutri lahko zopet pride steklar. Ali boste pa spet morali nove šipe naročiti."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Policijski uradnik in sin ubijalec

(BEOGRAD, 16. jan. — V da je Borislav padel v prepiru Kruševu se je te dni odigrala z neznancem, morda s kakšnim žaloigra, ki je zbudila mnogo sočutja. Policijski pisar, karunac je poveril policijskemu teremu je bila poverjena naloga, da razjasni zagoneten uboj, ki je privedel pred preiskovalnega sodnika lastnega sina kot ubijalec.

V nedeljo, ko so v Kruševu praznovali pravoslavno Novo leto, je prišel pred pisarno preiskovalnega sodnika policijski pisar Milovan Tadić, v njegovi družbi pa je bil 16-letni sin Miloš, dijak VI. razreda gimnazije v Čupriji. Precej razburjen je Tadić zaprosil sodnega slugo, naj takoj pokliče preiskovalnega sodnika Kostića. Ko je ta prišel in so stopili v njegovo pisarno, je policijski pisar Tadić skoraj jokaje izgovoril: "Gospod sodnik, našel sem Borislavlievega ubijalec."

"Čestitam, gospod Tadić," je rekel preiskovalni sodnik, ki že več let pozna Tadića kot zelo sposobnega policijskega uradnika. Tisti trenutek pa je pisar Tadić z desno objel svojega sina Miloša, ki je dotlej stal ves skrušen pri vratih.

"To je moj sin! Da, gospod, moj sin je ubil Borislava. Naj vas nikakor ne moti, da jaz, kot oče in policijski uradnik prijavljam lastnega sina."

Ko je globoko presenečenje pojemale, je pisar Tadić opisal ves dogodek. Drugi dan pravoslavnega božiča so kmetiške za letališčem v bližini vasi Mudrakove našli v snegu truplo siromašnega 30-letnega delavca Borislava Jovanovića. Strel iz samokresa mu je bil prevrtil glavo. Policija je takoj uvedla preiskavo, toda prizadevanje je bilo snočeta zaman in je prevladalo mnenje,

domov in naenkrat se me je polastilo čudno razpoloženje. Nekaj me je mučilo v duši. Mišlil sem na dekle in se spraševal, kakaj me ona ne ljubi takoj kakor jaz ljubim njo. Dotlej pač se nisem imel poguma, da bi ji povedal svoje čustvovanje. Razmišljajoč o vsem tem sem se brezicilno potikal po ulicah. Kod sem taval, sam prav ne vem, naenkrat sem se znašel na letališču. Došel sem Borislava. Šla sva skupaj in mi je pripovedoval, da je ta dan zaslužil 50 din in da bo zdaj lahko doma dobro pogostil družino. Vprašal sem ga, koliko otrok ima. Borislav mi je dal cigareto. Ko sva stopala skupaj, so v meni neprestano begale misli in vtič izza končane predstave. Sam ne vem, kaj vse mi je Borislav govoril. Ustrašil sem se, da utegne zasutiti moje razpoloženje. V trenutku, ne vedoč, kako in zakaj, sem potegnil iz žepa samokres in ustrelil Borislava naravnost v sene. Strel me je pretresel. Naenkrat, kakor da sem se iztreznil, in sem pobegnil domov..."

To je izpoved mladega ubijalec, ki je sicer odličen dijak, ljubeziv in tovariški, zaljubljen pa je bil v šolsko tovarišico, katere "nepazljivo zadržanje" kakor sam pravi, mu je povzročilo hude duševne bolezni in duševno nanetost, ki je našla svojo eksplozijo v tem da je padla nedolžna žrtev.

Ves Kruševac razpravlja o tej žaloigri z globokim sočuvanjem, saj nikdo ne ve, koga je treba bolj pomilovati: ali siromašno družino pokojnega Borislava ali duševno raztresenega mladeniča in nesrečnega očeta, ki je bil pripravljen žrtvovati vse za bodočnost svojega sina, pa mu je nazadnje namenila nsoda to

bridko nalogo, da je moral lastnega sina izročiti preiskovalnemu sodniku.

KONEC "BERAŠKEGA KRALJESTVA"

Iz Bukarešte poročajo 20. januarja. Kralja beračev na Rumunskem so zaprli in sledili mu bodo drugi zastopniki beračev. To je za rumunsko prebivalstvo večja senzacija, kakor pa bi bila vest, da so umorili kralja beračev. "Beraško kraljestvo" namreč ni nobena iznajdba kriminalnih pisateljev ali filmskih avtorjev, ampak zares biva in je bivalo v mnogih deželah kakor nekakšna oblastveno dovoljena institucija.

Tanaze Burdujannu, ki so ga zdaj v Bukarešti zaprli, ni bil prvi kralj beračev v tej državi, ki si je s svojo teroristično vlado nad beraškimi organizacijami pridobil veliko premoženje.

Burdujannu je imel veliko plačanih agentov, ki so z vsemi terorističnimi sredstvi skrbeli za to, da ni noben resničen pobablence izkoriščal usmiljenja ljudstva brez posebne licence, katero je vsak berač dobil le proti precejšnjemu znesku, ki ga je moral točno plačati kralju beračev. Zato pa je vsak najemnik beraške politjanke na kaki cesti ali trgu dobil zagotovilo, da mu noben konkurent ne bo hodil v zelinko. Mimo tega je bil tudi prepričan, da mu policija ne bo delala nobenih težkosti. Saj ta sistem ne bi mogel obstajati, če ne bi policija gledala skozi prste. V opravičilu je maršikak uradnik dejal, da je to za javni red boljše, če policija vsakega berača pozna, in ji

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90		Lir 100
11.50		" 200
17.00		" 300
28.00		" 500
55.00		" 1000

KER SE CENE BEDAJ HITRO MENJAJO PO NAVEDENE CENE PODVRŽENE "PREMEMBI GORI ALI DOLI"

NUJNA NAKAZILA IZVEŠU. SJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST., NEW YORK

kralj beračev ladko navede vse nevarne tičke te vrste. Resnično pa je, da so nekateri policijski uslužbeni dobivali precejšnje zneske od kralja beračev. Kralj Karol je vzel osebnost v roke to zadevo in bunik. Mimo tega je bil tudi prepričan, da mu policija ne bo delala nobenih težkosti. Saj ta sistem ne bi mogel obstajati, če ne bi policija gledala skozi prste. V opravičilu je maršikak uradnik dejal, da je to za javni red boljše, če policija vsakega berača pozna, in ji pomočniki "kralja beračev."

Poučni spisi

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 stran. Cena \$1.10
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine smojali.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano
Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druge naravne ustanove. Fotografirano. Cena \$5.00

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavlil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjico — "How to become a citizen of the United States".
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca. Cena 35c

BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SEKRSTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasno. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo sleheromu kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. Cena 70c

DO ORHIDA DO BITOLJE. 100 strani.
Zanimiv potopis o slikami starih krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani. Cena 70c

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slik. Cena \$1.25

IZ TAJNOSTI PREROK. 83 strani.
Poljudni spis o naravoslovju in svadodnanstvu. Cena 50c

KOKOŠJEJEJA. Sestavlil Valentin Rastinger. 64 strani. Cena trdovez. 50 Broš. 30

KRATKA BRŠKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c

KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str.
Navodila za izračunavanje okroglega, rezanega in tesanega lesa. Cena 75c

LJUDSKA KUCHARICA. najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c

MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slik. 190 stran.
Nauk o atomih, molekulah in elektroni. Poljudno pisana razprava o izmenjavi moderne znanosti. Cena \$1.25

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slik. 168 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00

NAROD. K. IZUMIRA. 101 strani
Poljuden opis najsevernejšega naroda na svetu. Njegove šege in navade. Cena 40c

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Cena \$2.50
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter šolnarstvo.

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str. Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 841 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črni sodobne filozofije. Cena 70c

RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani.
V knjigi so opisani predhodniki in idejni temelji te svojevrstne "nake strne. Cena \$1.50

SPOMINI. (K. Im. Jože Lavčar.) 243 strani.
V tej knjigi ožja naš znanj potopisce župnik Lavčar spomine na svoja brezčestna otrovanja. Cena \$1.50

SPLOŠNI PODUK, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN. SLOVAR. 148 strani. Cena 90c

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str.
Druga polovica knjige vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c

UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani.
Zbirka zanimivih in kratkoshnih spremenosti; burke in šalivji poskusi; vedevalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45

VODNIKI IN PREROKI. 128 strani.
Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjske moč. ki so s svojim delom privedli slovenski narod do suverenstva v svobodo. Cena 60c

ZNANSTVENA KNJIŽNICA. 78 strani.
Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških koskov. Cena 50c

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c

VERNE DUŠE V VICAR. Spisal Prosper Mertice. 80 strani. Cena. 30
Eden najboljših spisov francoskega mojstra. vsta iz našega kmetkega življenja.

VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Metke; 9 (11) strani. Trda vez. \$1.00 Trda vez. 1.20

ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA. Cena 60c

SLOVENSKA KUCHARICA

Najpopolnejša iz daja, 728 strani.

\$5.00

965 navodil, 255 strani. Cena: broš \$1.25, vez. \$1.50

68 strani. Cena trdovez. 50 Broš. 30

68 strani. Cena 30c

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th STREET NEW YORK, N.Y.